

Presentació

El curs acadèmic 2009-2010 de l'Institut d'Estudis Catalans continua amb l'objectiu primordial de millorar el servei al país i esdevenir una institució cada vegada més propera als ciutadans.

Enguany, però, les circumstàncies en què ens trobem són especials. D'una banda, la delicada situació del país que percebíem en el curs passat ha esdevingut una realitat i actualment som immersos en un context de crisi econòmica que s'haurà d'afrontar de la millor manera possible. De l'altra, el nou Equip de Govern, fruit de les eleccions celebrades el 2 de juny del curs passat, està treballant per continuar el projecte d'Institut del segle XXI, iniciat durant la darrera legislatura. Després d'haver superat els cent anys de vida, l'Institut es troba en un moment crucial de la seva història en què ha de continuar desenvolupant les tasques que li són encomanades i, alhora, adaptar-se als nous temps i a la nova situació política, social i cultural del país. Des del 1907, ha dut a terme la funció fonamental de vetllar per la cultura i cobrir les mancances presents en l'àmbit lingüístic i humanístic. Ara és necessari que s'estableixi com una plataforma insubstituïble de promoció del progrés, la ciència i la participació dels intel·lectuals i estudiosos en la tasca de producció del

coneixement científic i objectiu a tots els territoris de llengua catalana. Per això, l'actuació de l'Institut en els temps actuals és la del conreu de l'alta cultura i la recerca científica, així com l'apropament a la ciutadania mitjançant la projecció del coneixement cívic de la ciència. Cal, per tant, potenciar la projecció futura de la nostra institució, avançant el país cap a la prosperitat cultural, sense deixar lloc a la nostàlgia. L'Institut és un projecte comú i aconseguir aquesta tasca depèn de nosaltres, però també del fet que les autoritats i institucions del nostre país sàpiguen donar una resposta adient a les necessitats estructurals i científiques de l'acadèmia de les ciències i les humanitats.

De la present MEMÒRIA, cal assenyalar, en primer lloc, la feina que l'Institut ha dut a terme per a dignificar la nostra llengua i aprofundir en el seu coneixement. En aquesta línia, durant el curs 2009-2010 s'ha presentat el quart volum de l'*Atlas lingüístic del domini català*, una obra de referència per a estudiosos i altres persones interessades que forma part d'un projecte de reconegut valor etnogràfic i de gran utilitat per a la normativització de la llengua catalana, i també s'ha publicat el nou *Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya*, una obra eminent que en aquesta edició

incorpora la transcripció fonètica de prop de cinquanta-tres mil topònims catalans.

La sessió inaugural és sempre una oportunitat per a retre comptes de la tasca duta a terme durant el proppassat curs. El dia 5 d'octubre de 2009 va tenir lloc a la Sala Prat de la Riba de l'Institut l'obertura del curs 2009-2010, amb la lliçó inaugural de Joan Mas i Vives, membre de la Secció Històrico-Arqueològica, titulada *Evocació de Josep Lluís Pons i Gallarza i Joan Alcover*. Per la seva banda, Salvador Giner, president de l'Institut, va pronunciar el seu discurs institucional, i Joan Majó, comissionat per a Universitats i Recerca del Departament d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya, va presidir i cloure l'acte. Al llarg del curs 2009-2010, han visitat també la Casa de Convalescència altres autoritats polítiques, com Josep-Lluís Carod-Rovira, vicepresident de la Generalitat de Catalunya; Antoni Castells, conseller d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya; Josep Huguet, conseller d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya; Montserrat Tura, consellera de Justícia de la Generalitat de Catalunya, i Bartomeu Llinàs, conseller de Cultura i Educació del Govern de les Illes Balears. Així mateix, rectors, vicerectors i professors de diverses universitats, responsables de centres de recerca, museus i acadèmies, així com personalitats de les ciències, les humanitats, les arts i la societat en general han

visitat l'Institut, i els membres de l'Equip de Govern han efectuat també diverses visites institucionals a centres de recerca i acadèmics, a entitats culturals i ciutadanes.

Fruit d'aquests contactes ha estat, especialment, la signatura de convenis entre l'IEC i diferents entitats, tant per a la col·laboració acadèmica i l'intercanvi d'informació com per al finançament d'algunes activitats de l'Institut.

Durant aquest període, l'Institut ha celebrat plens ordinaris els dies següents: 9 de novembre de 2009, 21 de desembre de 2009, 18 de gener de 2010, 22 de febrer de 2010, 29 de març de 2010, 10 de maig de 2010, 7 de juny de 2010 i 28 de juny de 2010. L'Institut també ha emès una declaració institucional: «Declaració de l'Institut d'Estudis Catalans a propòsit de la Sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut d'autonomia de Catalunya» (30 de juny de 2010).

L'activitat científica de la nostra institució i de les societats filials ha estat molt intensa i variada. S'han celebrat reunions científiques i s'han dut a terme nombrosos projectes de recerca i publicacions. L'Institut ha acollit, a part de les activitats ordinàries de les seves seccions i filials, un gran nombre de jornades, conferències, simposis, etc. Les delegacions, per la seva banda, també realitzen activitats de difusió de la recerca científica i cada cop tenen més projecció en els territoris corresponents.

Pel que fa a les publicacions, cal recordar que l'Institut és la primera editorial científica del país, pel nombre de llibres i revistes que edita al cap de l'any (uns cent vint-i-set títols al llarg d'aquest curs). La Comissió de Publicacions vetlla per la bona marxa d'aquesta activitat. També en format digital, i de lliure accés, es poden consultar les publicacions periòdiques de l'Institut, que s'han continuat incorporant al web <http://www.iecat.net/periodiques>.

L'Institut ha incorporat enguany nous membres als quals donem la benvinguda: Anna Cabré i Pla, membre numerària de la Secció de Filosofia i Ciències Socials (29.3.2010); Manuel González González, membre corresponent de la Secció Filològica (21.12.2009); Joaquim M. Puyal i Ortiga, membre numerari de la Secció Filològica (21.12.2009); Xavier Sáez-Llorens, membre corresponent de la Secció de Ciències Biològiques (7.6.2010); José Sarukhán Kermez, membre corresponent de la Secció de Ciències Biolò-

giques (21.12.2009), i Andrés Urrutia Badiola, membre corresponent de la Secció Filològica (21.12.2009). D'altra banda, han passat a la condició d'emèrits els membres següents: Josep Amat i Girbau i Ramon Lapiedra i Civera, ambdós de la Secció de Ciències i Tecnologia; Francesc Asensi i Botet, de la Secció de Ciències Biològiques; Albert Balcells i González i M. Teresa Ferrer i Mallol, ambdós de la Secció Històrico-Arqueològica; Joan-Francesc Mira i Casterà, Josep-Enric Rebés i Solé i Xavier Rubert de Ventós, tots tres de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, i Joan Solà i Cortassa, de la Secció Filològica.

L'Institut ha hagut de lamentar el traspàs del membre corresponent de la Secció Filològica Helmut Lüdtke (27.4.2010). A ell, el nostre record més sincer i emocionat.

ROMÀ ESCALAS I LLIMONA
Secretari general